בשני רעבון. לפי שכלה התבואה וצריכין לאכול מן החדש: **לחם ביכורים**. לחם אביב משמע שמבשין היה מבכר: **ושמע מפסר פיטין סיו**. שהן לפיטות לכך נתאחרו לבשל עד אחר הפסח תלמוד לומר לחם שעורים: **ושמע מפסר לפני פעומר סיס**. וכזמן ביכר תלמוד לומר כן לעמר ויאכלו מלמד שקרב תורה אור

ראויה היתה לוחה שנה שתתעבר. וח"מ מכ"ל דילמא אביב הוא דלא הוה אכל פירות האילן ותקופה הוו כתיקונן ואמריכן דעבל אחד מהן אין מעברין וי"ל דמסתמא כיון דבעל שלישה הקלה שבאחרן ישראל לא ביכרה אלא מין אחד ס"מ דפירות האילן נמי לא הוו וא"ת ודילמא ביהודה הוא דלא הקלה אלא ביכרה: **ומפני** מה לא מיבריה אליפא. וח"ת ומנא לן דלא מיבריה וי"ל דאם איתא דעיברה אי אפשר שלא היו מוציאין (ג) בכמה מינין אחר העומר: **אין** מעברין אלא אחד. וכל שאר החדשים אין מעברין דכתיב (אסתר ג) לאחדם שנים עשר הוא חדש אחד ואי מעברין אחת מאלו החדשים לא הוי אחד שנים עשר: **לא** משנה לחברתה. פי' בקונטרס שנה זו שאינה צריכה להתעבר אין מעברין כדי לתקן שנה הבאה ואין הלשון ממעט כן אלא גרלה דמיירי לחשב דאין מחשבין בשנה זו על שנה שלאחריה ואע"ג דלא מצלין מ"מ אין מחשבין לסמוך על אותו חשבון שלא לעשות חשבון אחר:

ולא שלש שנים זו אחר זו. פירוש לעשות שלא יבא נסן ופסח בתמוז אין כדפי' בקונטרס וק"ק דמאי איריא שלא אפי' שתים שני מי ומוד דקאמר ר' שמעון מעשה בר' עקיבא שעיבר ג' שנים לעשות ורבנן מהדרו ליה: כ"ד ישבו וקבעו כל אחת בזמנה פי' ולא לעשות היו, ואין הלשון משמע כן, וגרא כלשון אחר שפי' בקונטרס "אין מעברין ג' שנים" הייט אין קובעין בפעם אחת להיות שלש שנים מעוברות כל אחת בזמנה *ולפי' זה לא יתכן מה שפירש מעבה לחבירתה דמשמע דעודה ר"ש בריש:

חוששין לנוסיקן. פי' הקונטרס דמסתמא בתהל וקשה דתניא בתוספתא תהלות (פ"ב משנה ג) דגוש הכא מתרן הטעמים מסתמא במגע ומשא אבל לא בתהל והא דמשמע בפ"ק דשבת (דף פו: ופס) ובגזיר (דף יד: ופס) דמסתמא בתהל היינו דווקא בתרן הטעמים אבל אם הביא מעפרה לתרן ישראל לא מסתמא בתהל לכן צריך לומר דהכא דחיישינן לנוסיקן היינו שלא יסתמו במגע ומשא:

שעיבר הנה מפני הסומאה. פי' בקונטרס שיסתמא בע"ז דע"ז (ג) מסתמא בפרק ר' עקיבא (דף פב:) כמה אע"ג דסומאה ע"ז מדרבנן מאוסה שנה שמא גזרו עליה דהא דריש ליה הכם מקראי דדברי הקבלה וכירושלמי אחר דגונגלתו של ארונה היבוסי מלאו תחת המזבח ותימה שהרי (בע"ז) היו יכולין ליסתר ולמה עיברוה והא סבי בהאחא שליטי ושביטי ואפר פרה לא היו חסרים דכל בית ראשון עמד להם אפר פרה דמשה כדאמר (פרה פרק ג משנה ה) דשניי עשה עזרא ושמא לא היה להם הדבר מזומן ליסתר: כהן

אין מעברין את השנה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה ארח ראש השנה מיד ואעפ"כ אין מעברין אלא אחד איני והא שלחו ליה לרבא: זוג* בא מרקת ותפשו נשר ובידם דברים הנעשה בלוז ומאי ניהו תכלת, בזכות הרחמים ובזכותם יצאו בשלום ועמוסי ידיכי נחשון בקשו לקבוע נציב אחד ולא הניחן אדומי הלז אבל בעלי אסופות נאספו וקבעו לו נציב אחד בירח שבת בו אהרן הכהן? חשובי מחשבי, גלויי לא מגלו. מאי משמע דהאי "נציב" לישנא דירחא הוא דכתיב ולשלמה שנים עשר נציבים על כל ישראל וכלכלו את המלך ואת (*אנשיו) חדש בשנה" והכתיב ונציב אחד [אשר] בארץ יהודה ורב נחמן חד אמר אחד ממונה על כולם וחד אמר כנגד חדש העיבור תיר*) אין מעברין את השנה לא משנה לחברתה ולא שלש שנים זו אחר זו, אמר רבי שמעון מעשה ברבי עקיבא שהיה חבוש בבית האסורים ועיבר שלש שנים זו אחר זו, אמרו לו *משם ראיה יבא ישבו וקבעו אחת אחת בזמנה תנו רבנן

*אין מעברין את השנה לא בשביעית ולא במוצאי שביעית, אמתי רגילין לעבר: ערב שביעית *של בית רבן גמליאל היו מעברין במוצאי שביעית ובפלונתא דתני תנאי

דתניא *אין מביאין ירק מחצה לארץ ורבותינו התירו מאי ביניהו? אמר רבי ירמיה חששין לגושיהן איכא ביניהו. *תנו רבנן אין מעברין את השנה מפני הטומאה רבי יהודה אומר מעברין, אמר רבי יהודה מעשה בחזקיה מלך יהודה שעיבר את השנה מפני הטומאה ובקש רחמים על עצמו דכתיב כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה יששכר וזבולון לא הטהרו כי

בשני רעבון תניא רבי אומר ואיש בא מבעל שלישה והבא לאיש האלהים לחם בכורים עשרים (ה) לחם שעורים וגו' ואין לך קלה בכל ארץ ישראל לבשל פירותיה יותר מבעל שלישה, ואף על פי כן לא בכרה אלא מין אחד, שמא תאמר חמים תלמוד לומר שעורים שמא תאמר לפני העומר תלמוד לומר תן לעם ויאכלו אחר העומר היה, אמור מעתה ראויה היתה אותה שנה שתתעבר ומפני מה לא עיברה אלישע, ששנת בצורת היתה והיו הכל רצין לבית הגרנות ת"ר *אין מעברין את השנה לפני ראש השנה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה ארח ראש השנה מיד ואעפ"כ אין מעברין אלא אחד איני והא שלחו ליה לרבא: זוג* בא מרקת ותפשו נשר ובידם דברים הנעשים בלוז ומאי ניהו תכלת, בזכות הרחמים ובזכותם יצאו בשלום ועמוסי ידיכי נחשון בקשו לקבוע נציב אחד ולא הניחן אדומי הלז אבל בעלי אסופות נאספו וקבעו לו נציב אחד בירח שבת בו אהרן הכהן? חשובי מחשבי, גלויי לא מגלו. מאי משמע דהאי "נציב" לישנא דירחא הוא דכתיב ולשלמה שנים עשר נציבים על כל ישראל וכלכלו את המלך ואת (*אנשיו) חדש בשנה" והכתיב ונציב אחד [אשר] בארץ יהודה ורב נחמן חד אמר אחד ממונה על כולם וחד אמר כנגד חדש העיבור תיר*) אין מעברין את השנה לא משנה לחברתה ולא שלש שנים זו אחר זו, אמר רבי שמעון מעשה ברבי עקיבא שהיה חבוש בבית האסורים ועיבר שלש שנים זו אחר זו, אמרו לו *משם ראיה יבא ישבו וקבעו אחת אחת בזמנה תנו רבנן

*אין מעברין את השנה לא בשביעית ולא במוצאי שביעית, אמתי רגילין לעבר: ערב שביעית *של בית רבן גמליאל היו מעברין במוצאי שביעית ובפלונתא דתני תנאי

דתניא *אין מביאין ירק מחצה לארץ ורבותינו התירו מאי ביניהו? אמר רבי ירמיה חששין לגושיהן איכא ביניהו. *תנו רבנן אין מעברין את השנה מפני הטומאה רבי יהודה אומר מעברין, אמר רבי יהודה מעשה בחזקיה מלך יהודה שעיבר את השנה מפני הטומאה ובקש רחמים על עצמו דכתיב כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה יששכר וזבולון לא הטהרו כי

לא משנה לחברתה. פי' בקונטרס שנה זו שאינה צריכה להתעבר אין מעברין כדי לתקן שנה הבאה ואין הלשון ממעט כן אלא גרלה דמיירי לחשב דאין מחשבין בשנה זו על שנה שלאחריה ואע"ג דלא מצלין מ"מ אין מחשבין לסמוך על אותו חשבון אלא לעשות חשבון אחר:

ולא שלש שנים זו אחר זו. פירוש לעשות שלא יבא נסן ופסח בתמוז אין כדפי' בקונטרס וק"ק דמאי איריא שלא אפי' שתים שני מי ומוד דקאמר ר' שמעון מעשה בר' עקיבא שעיבר ג' שנים לעשות ורבנן מהדרו ליה: כ"ד ישבו וקבעו כל אחת בזמנה פי' ולא לעשות היו, ואין הלשון משמע כן, וגרא כלשון אחר שפי' בקונטרס "אין מעברין ג' שנים" הייט אין קובעין בפעם אחת להיות שלש שנים מעוברות כל אחת בזמנה *ולפי' זה לא יתכן מה שפירש מעבה לחבירתה דמשמע דעודה ר"ש בריש:

חוששין לנוסיקן. פי' הקונטרס דמסתמא בתהל וקשה דתניא בתוספתא תהלות (פ"ב משנה ג) דגוש הכא מתרן הטעמים מסתמא במגע ומשא אבל לא בתהל והא דמשמע בפ"ק דשבת (דף פו: ופס) ובגזיר (דף יד: ופס) דמסתמא בתהל היינו דווקא בתרן הטעמים אבל אם הביא מעפרה לתרן ישראל לא מסתמא בתהל לכן צריך לומר דהכא דחיישינן לנוסיקן היינו שלא יסתמו במגע ומשא:

שעיבר הנה מפני הסומאה. פי' בקונטרס שיסתמא בע"ז דע"ז (ג) מסתמא בפרק ר' עקיבא (דף פב:) כמה אע"ג דסומאה ע"ז מדרבנן מאוסה שנה שמא גזרו עליה דהא דריש ליה הכם מקראי דדברי הקבלה וכירושלמי אחר דגונגלתו של ארונה היבוסי מלאו תחת המזבח ותימה שהרי (בע"ז) היו יכולין ליסתר ולמה עיברוה והא סבי בהאחא שליטי ושביטי ואפר פרה לא היו חסרים דכל בית ראשון עמד להם אפר פרה דמשה כדאמר (פרה פרק ג משנה ה) דשניי עשה עזרא ושמא לא היה להם הדבר מזומן ליסתר: כהן

אין מעברין את השנה בשביעית ולא במוצאי שביעית. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **אמתי רגילין לעבר** ערב שביעית. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **ערב שביעית** *של בית רבן גמליאל היו מעברין במוצאי שביעית. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **ובפלונתא דתני תנאי** דתניא אין מביאין ירק מחצה לארץ ורבותינו התירו. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **מאי ביניהו**. כגון שהיה בשנת תולה ומלמדוהו למות ערב הפסח או (*שני) ימים קודם ויהיו ממתים או שהיה רובן ממתים בסוף אחד וכלתה אפר הפרה ואין יכולין למצוא עכשיו פרה אחרומה אין מעברין בכך אלא יעשו בטומאה: **שעיבר אם שנה מפני הטומאה**. שבמתו בימי אחז אביו מעבודה זרה שלא חשבו לתורה והיה חזקיהו מחזיק לנוסחא וידע שלא יספיקו כולן לבא ויעבר הפסח ועיבר השנה: **ובקש רחמים על עצמו**. שיתחל לו הטוב ולקמן פריך הואיל ואמר רבי יהודה מעברין למה ביקש רחמים על עצמו:

מסורת השס

ראויה היתה לוחה שנה שתתעבר. ולפי שכלה התבואה וצריכין לאכול מן החדש: **לחם ביכורים**. לחם אביב משמע שמבשין היה מבכר: **ושמע מפסר פיטין סיו**. שהן לפיטות לכך נתאחרו לבשל עד אחר הפסח תלמוד לומר לחם שעורים: **ושמע מפסר לפני פעומר סיס**. וכזמן ביכר תלמוד לומר כן לעמר ויאכלו מלמד שקרב תורה אור

ראויה היתה לוחה שנה שתתעבר. וח"מ מכ"ל דילמא אביב הוא דלא הוה אכל פירות האילן ותקופה הוו כתיקונן ואמריכן דעבל אחד מהן אין מעברין וי"ל דמסתמא כיון דבעל שלישה הקלה שבאחרן ישראל לא ביכרה אלא מין אחד ס"מ דפירות האילן נמי לא הוו וא"ת ודילמא ביהודה הוא דלא הקלה אלא ביכרה: **ומפני** מה לא מיבריה אליפא. וח"ת ומנא לן דלא מיבריה וי"ל דאם איתא דעיברה אי אפשר שלא היו מוציאין (ג) בכמה מינין אחר העומר: **אין** מעברין אלא אחד. וכל שאר החדשים אין מעברין דכתיב (אסתר ג) לאחדם שנים עשר הוא חדש אחד ואי מעברין אחת מאלו החדשים לא הוי אחד שנים עשר: **לא** משנה לחברתה. פי' בקונטרס שנה זו שאינה צריכה להתעבר אין מעברין כדי לתקן שנה הבאה ואין הלשון ממעט כן אלא גרלה דמיירי לחשב דאין מחשבין בשנה זו על שנה שלאחריה ואע"ג דלא מצלין מ"מ אין מחשבין לסמוך על אותו חשבון אלא לעשות חשבון אחר:

ולא שלש שנים זו אחר זו. פירוש לעשות שלא יבא נסן ופסח בתמוז אין כדפי' בקונטרס וק"ק דמאי איריא שלא אפי' שתים שני מי ומוד דקאמר ר' שמעון מעשה בר' עקיבא שעיבר ג' שנים לעשות ורבנן מהדרו ליה: כ"ד ישבו וקבעו כל אחת בזמנה פי' ולא לעשות היו, ואין הלשון משמע כן, וגרא כלשון אחר שפי' בקונטרס "אין מעברין ג' שנים" הייט אין קובעין בפעם אחת להיות שלש שנים מעוברות כל אחת בזמנה *ולפי' זה לא יתכן מה שפירש מעבה לחבירתה דמשמע דעודה ר"ש בריש:

חוששין לנוסיקן. פי' הקונטרס דמסתמא בתהל וקשה דתניא בתוספתא תהלות (פ"ב משנה ג) דגוש הכא מתרן הטעמים מסתמא במגע ומשא אבל לא בתהל והא דמשמע בפ"ק דשבת (דף פו: ופס) ובגזיר (דף יד: ופס) דמסתמא בתהל היינו דווקא בתרן הטעמים אבל אם הביא מעפרה לתרן ישראל לא מסתמא בתהל לכן צריך לומר דהכא דחיישינן לנוסיקן היינו שלא יסתמו במגע ומשא:

שעיבר הנה מפני הסומאה. פי' בקונטרס שיסתמא בע"ז דע"ז (ג) מסתמא בפרק ר' עקיבא (דף פב:) כמה אע"ג דסומאה ע"ז מדרבנן מאוסה שנה שמא גזרו עליה דהא דריש ליה הכם מקראי דדברי הקבלה וכירושלמי אחר דגונגלתו של ארונה היבוסי מלאו תחת המזבח ותימה שהרי (בע"ז) היו יכולין ליסתר ולמה עיברוה והא סבי בהאחא שליטי ושביטי ואפר פרה לא היו חסרים דכל בית ראשון עמד להם אפר פרה דמשה כדאמר (פרה פרק ג משנה ה) דשניי עשה עזרא ושמא לא היה להם הדבר מזומן ליסתר: כהן

אין מעברין את השנה בשביעית ולא במוצאי שביעית. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **אמתי רגילין לעבר** ערב שביעית. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **ערב שביעית** *של בית רבן גמליאל היו מעברין במוצאי שביעית. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **ובפלונתא דתני תנאי** דתניא אין מביאין ירק מחצה לארץ ורבותינו התירו. ולהוסיף להם חדש לעבודת הקרבן: **מאי ביניהו**. כגון שהיה בשנת תולה ומלמדוהו למות ערב הפסח או (*שני) ימים קודם ויהיו ממתים או שהיה רובן ממתים בסוף אחד וכלתה אפר הפרה ואין יכולין למצוא עכשיו פרה אחרומה אין מעברין בכך אלא יעשו בטומאה: **שעיבר אם שנה מפני הטומאה**. שבמתו בימי אחז אביו מעבודה זרה שלא חשבו לתורה והיה חזקיהו מחזיק לנוסחא וידע שלא יספיקו כולן לבא ויעבר הפסח ועיבר השנה: **ובקש רחמים על עצמו**. שיתחל לו הטוב ולקמן פריך הואיל ואמר רבי יהודה מעברין למה ביקש רחמים על עצמו:

עין משפט נר מצוה

צה א ב ג מיי' פ"ד מהל' קידוש החדש הל' יג: צו ד ה מיי' שם הל' טו: ק ו מיי' שם הלכה ו וסי"ד מהלכות כלאים מקדש הלבנה יז: קא ז מיי' שם:

רבינו חננאל

בשני רעבון דתניא היה ר' מאיר אומר ואיש בא מבעל שלישה ויבא לאיש האלהים עשרים לחם שעורים וגו' ומפני מה לא עיברה אליפא מפני כי שנת בצורת היתה והכל רצין אחר הגרנות ואין חשבון בני אדם בתבואה חדשה אלא בחשבון החדשים שבכל שנה ושנה ואם תעבר יתרחק חדש הגרנות וישבר לב בני אדם כי אוסרים עדיין בשאר עד הגרנות כך וכך ומיקרין השער לפיקראין ומעברין: זוג בא מרקת פי' שני תלמידי חכמים באו מספריא כדרבי' במגילה רקת זו מבריא ותפשו נשר. יש מי שאומרים עכבן המלך כי נשר הוא מלך. כדכתיב הנשר הגדול. ויש מי שאומרים עיכבן הסמר הנשר מן השמים ובידן דברים הנעשים בלוז היא תכלת וציצית ובזכותם יצא מידם הזוג ההוא לשלום בלא היזק ועמוסי ידיכי נחשון כלומר נשיאי בני דוד המתיחסים מזרע נחשון ביקשו לעבר ולהוסיף חדש על שנה זו ולא הניחם אדומי זה כלומר מנעם שר אדום המשול עליהן אבל בעלי אסופות הן החכמים כדכתיב דברי חכמים כדרבנות וגו' נאספו וקבעו להם נציב אחד בירח שבת בו אהרן. כלומר אעפ"כ נתקבצו החכמים וקבעו עיבור בירח אב הוא החדש החמישי ירח שבת בו אהרן הכהן. הנה החכמים עיברו השנה בחדש אב קודם ר"ח ב' חדשים ואין שני בחרצתה ואם עיברוה לפני ר"ה אינה מעוברת ופרקינן חשובי מחשבי קודם ר"ה ולא מגלו אלא אחר ר"ה. תוב מקשינן אוא דתנינן אין מעברין משנה לחברתה. מעשה בר' עקיבא שעיבר ג' שנים זו אחר זו ואמרו חכמים לו' שמשם משם ראיה שבני שב"ר ישובו ומחשבין אותה אחת בזמנה. פי' אע"פ שהורה ר' עקיבא לעבר ג' שנים זו אחר זו לא נעבר הדבר אלא בישיבת ב"ד בכל שנה ושנה וקבעתם לה בעיבור כגון זו שהסכימו לעבר בחודש אב ולא נילו הדבר אלא אחר ר"ה. ויש להקשות הלא שנינו אין מעברין ג' שנים זו אחר זו איך עיברו חכמים בהוראת ר' עקיבא ג' שנים זו אחר זו פי' מפני שסבר העיבור בנוי לעבר בכל מחזור של י"ט שנה ז' שנים מעוברות כדי להשוות שנת הלבנה לשנת החמה. ושלא להוסיף ושלא לגרוע על ז' שנים מעוברות וחל להיות באותה השת י"ד למחזור שהיא שנת עיבור רעבון ולא עיברוה ראשונה פ"ר היתה שבעית ראשונה ע"ז היתה

נוסח אין מעברין לפני ר"ה

נוסח אין מעברין ב) ג' שנים רצופות • לא בשביעית ולא במוצאי שביעית

נוסח אין מעברין כדי שיגדלו מנגו טלאה את (אחר תנאים)

גליון הש"ס גמ' יגלו כשלוס. נמרון סס סגיכסא יגלו כשלוס: רש"י ד"ס כא מרקת וסו' סגכיסא. מגילה דף ו ס"א: ד"ה ותפשו נשר וסו' מיל מרסיס. נמרון שרן ג' כתב ד"ל שכגן המתר המשר מסמים:

כהן גדול ביום הכפורים יוכיח · משמר קרבנות לא מצי למידק דתמיד היה על מלחו כדמשמע בפ' האומר (קדושין סו.) הקם להס(ג)ין שבין שיניך משמע שהיה על מלחו אפי' שלא בשעת העבודה: **שטומאה** הותרה בציבור. אין הדבר תלוי בציבור דתלמידין בפ' הוליחו לו (יומא דף כ:) שהרי פר יוה"כ וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד (ג) הוא וזומין שבת וטומאה ופר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"ז וחגיגה דקרבן ציבור הם ואין זומין אלא נקוט אלו כללא ביד כל שזמנו קבוע דומה ואפילו דיחיד וכל שאין זמנו קבוע ליט דומה ואפילו לציבור:

ונשים משלימות לטהורים ועודפין עליהן. תימה דבפ' כילד צולין (פסחים דף עמ· ופס) פליגי בשהיו ישראל מחלה מהורים ומחלה ממאין דרב אמר הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן ורב כהנא אמר טהורים עושין את הראשון וממאין עושין את השני ואיכא דאמר רב כהנא אמר טהורים עושין את הראשון וממאים אין עושין לא את הראשון ולא את השני והשתא סוגיא דהכא כמאן לי כרב אי כליסנא בתרא דרב כהנא למה לי משלימות בעדיפות שני ואי כליסנא קמא דרב כהנא למה לי עדיפות במשלימות שני וי"ל דנקט משלימות ועדיפות דהשתא לכולהו לישני עשה שלא כתורה ולכך ביקש רחמים על עצמו וה"מ לשטיי לבשמו סבר נשים בראשון תובה ובשני רשות ולכך ביקש דלמא שפיר עבד דעביד פסח שני אלא אליבא דר"ש קיימינן דאית ליה בפ' האשה (שם לא:) דנשים בראשון רשות:

מכדי מפוריא לפסחא מי'. אמתני' דעדיות (פ"ו מ"ו) דמייתי בפרק הנחנקין (לקמן דף פז· ופס) הם העידו שמעברין את השנה כל אדר הוה מני לאקשויי: ורבי

רבינו הננאל

עיבורה מעוברת. ר' יהודה אומר אינה מעוברת. וא"ר יהודה מעשה בחזקיה מלך יהודה שעיבר השנה מפני הטומאה וביקש רחמים על עצמו. ר' שמעון אומר מעברין השנה מפני הטומאה לכתחלה ומפני מה ביקש חזקיה רחמים על עצמו משום דסעה בהא דשמואל דאמר אין מעברין השנה ביום שלשים של אדר דואיל וראוי לקובעו ניסן הוא דואיל סבר דואיל וראוי לא אמרינן ונמצא שעיבר ניסן בניסן והתורה אמרה החודש הזה לכם ראש חדשים זה ניסן ואין אחר ניסן: **עיבורה** ביום ל' של אדר מאי אמר עולא אין מקדשין את החודש. כלומר אין מקדשין אותו היום שנמצא היום מאדר. קידשוהו מאי אמר רבה כיון שהקבע בפל העיבור רב נחמן אמר מקודש ומעובר ואקשי עליה רבא בהא. תפריק מידע ידעי דשתא מעברתא בחושבנא תליא מלתא ואמרי חושבנא הוא דלא סליק לרבנן עד האידנא וקיל כי הדרכים שעליהן היו מעברין השנה הן הלכה למשה מסיני ואי הוה כתב שמור את האביב ועשית פסח לה' הייתי אמר איהו חדש ימצא בו האביב נעשה פסח. לפיכך כתיב שמור את חודש האביב אין לך פסח אלא בחודש האביב מכלל שיש לך רשות לעבר תודש אחר עד שיקבע לך זה חדש האביב ופירש בו שמירה למאן דא מוהר לחו, שמירה זו לב"ד שיהו קוראין המועדים בזמנן כדכתיב אשר תקראו אותם במועדם מכלל שצריכין שיהו קוראים: אמר רב יהודה אמר רב מעברין השנה אלא אם כן היתה תקופת תשרי חסרה לתשלום צ"א יום י"ו יום רובו של חודש תשרי דברי ר' יהודה

מסורת השי"ס

קב א מיי' פ"ד מהל' ביאת מקדש הלכה יא:
קג ב מיי' שם הל' טו:
קד ג מיי' שם הל' מ:
קה ד מיי' פ"ד מהל' קידוש החדש הל' ו:
קו ה מיי' פ"ד מהל' גזלה מקדש הל' יח:
קז ו מיי' שם ופ"ד מהל' קר"ח הלכה יד:
קח ז מיי' פ"ה מהל' קרבן פסח הל' ח [וס"ז שם הל' ג]:
קט ח מיי' פ"ד מהלכות קידוש החדש הל' יד:
קי פ טוש"ע ל"ח סי' תכט סעיף ח:
קיא י מיי' פ"ד מהל' קידוש החדש הל' ב:

הגהות הב"ח

(א) גמרא ומפורש דרב שיעבר בהלכות בפסח דתניא סוטלין ודורשין בהלכות הפסח: (ב) תוס' ד"ה בהן וכו' הקם להס נגין: (ג) ד"ה שטומאה וכו' דקרבן יחיד הם דוחין:

מראי מקומות

ביאורים מן התמיד ר"א
נוסח מעברין מפני הטומאה (כך ביאור הפיה) הותרה בציבור

נוסח אם מעברין לדבר שעה ביום ל' אדר

כי אבלו את הפסח בלא בכתוב כי התפלל חזקיהו עליהם לאמר ה' הטוב יכפר בעד "רבי שמעון אומר אם מפני הטומאה עיבורה מעוברת אלא מפני מה ביקש רחמים על עצמו? שאין מעברין אלא אדר "והוא עיבר ניסן בניסן ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש מפני שהשיא את ישראל לעשות פסח שני: אמר מר רבי יהודה אומר מעברין אלמא אית ליה לרבי יהודה טומאה דחייה היא בציבור והא תניא ציץ בין *שישנו על מצחו ובין שאינו על מצחו מרצה דברי רבי שמעון ר' יהודה אומר עודו על מצחו מרצה אין עודו על מצחו אינו מרצה, א"ל ר' שמעון: כהן גדול ביום הכיפורים יוכיח שאינו על מצחו ומרצה, אמר לו רבי יהודה הנח ליום הכיפורים שטומאה דוחה בציבור וליטעמיך תיקשי לך היא גופה ר' יהודה אומר מעברין ואמר ר' יהודה מעשה בחזקיה מלך יהודה שעיבר את השנה מפני הטומאה וביקש רחמים על עצמו אלא חסורי מחסרא והכי קתני אין מעברין את השנה מפני הטומאה ←ואם עיברוה מעוברת רבי יהודה אומר אינה מעוברת ואמר רבי יהודה וכו' אי לרבי שמעון אומר אם מפני הטומאה עיברוה מעוברת היינו תנא קמא? אמר רבא לבתחלה איכא בינייהו תניא נמי הכי אין מעברין את השנה מפני הטומאה לכתחילה ר' שמעון אומר מעברין, אלא מפני מה בקש רחמים על עצמו? שאין מעברין אלא אדר והוא עיבר ניסן בניסן אמר מר שאין מעברין אלא אדר *והוא עיבר ניסן בניסן ולית ליה לחזקיה °החדש הזה לכם" זה ניסן ואין *אחר ניסן? טעה ברשמואל דאמר שמואל אין מעברין את השנה ביום שלשים של אדר-דואיל וראוי לקובעו ניסן ואיהו סבר "דואיל וראוי" לא אמרינן תניא נמי הכי אין מעברין את השנה ביום שלשים של אדר דואיל וראוי לקובעו ניסן: רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון מפני שהשיא את ישראל לעשות פסח שני היכי דמי? אמר רב אשי כגון שהיו ישראל מחצה טמאים ומחצה טהורים, ונשים משלימות לטהורים ועודפות עליהם, מעיקרא סבר *נשים בראשון=חובה דהוו מיעוטן טמאים ומיעוטן מידחו לפסח שני ולבסוף סבר נשים בראשון רשות דהוו להו טמאים=רובא, ורובא לא מדחו לפסח שני: גופא אמר שמואל אין מעברין את השנה ביום שלשים של אדר דואיל וראוי לקובעו ניסן עיברוה מאי? אמר עולא אין מקדשין את החדש, קידשו מאי? אמר רבא בטל העיבור רב נחמן אמר מעובר ומקודש א"ל רבא לרב נחמן מכדי מפוריא לפיסחא-תלתין יומין הוו ומפוריא (ה) דרשינן בהלכות הפסח *דתניא ישואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום רשב"ג אומר שתי שבתות וכי מטי ריש ירחא מרתקין ליה, אתי לזלזולי בחמץ? אמר ליה *מידע ידעי דשתא מעברתא בחושבנא תליא מילתא, אמרי-חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד השתא. אמר רב יהודה אמר שמואל ~~אין מעברין את השנה~~ אלא א"כ היתה תקופה חסרה רובה של חודש, וכמה רובה של חודש? ששה עשר יום דברי רבי יהודה רבי

תשכון תקופת החמה הם מהגלגלין וכסדרן ימי שנות החמה על שנות הלבנה יותר מדאי מתחתר האביב לחר הפסח שהמועדות לא קובעין לחר מולדות הלבנה: **אין מעברין אם הפנה**. על התקופה אל"כ חיסנו ומלאו שתקופת תמוז חסירה מהשלמת תשעים וא' יום שלה רובו של חדש תשרי: **ששה עשר יום**. ותקופת תשרי טפלת בי"ז אבל אם היתה תקופת תשרי טופלת בששה עשר אין מעברין ולקמיה ילוף טעמא: רבי

סמוכות עמ'

[פ' תוס' דר"ש לא. סד"ה לוי מיקלע וכו' ברכות י:]

[פסחים עמ: לא:]

מגילה כפ: פסחים ו: ר"ה ז' ע"ז פ: [כסרות נא. תוספתא' מגילה פ"ג]

פסחים עמ. יומא ז:

הוא דיבור לא' פס דלעיל

כהן גדול כשעת טומאה עיבורה. כהן גדול ביום הכיפורים יוכיח שאינו לובש בגדי זהב ואם אירע טומאה בקדשים מרצה הצין: אפר לו. הגח ליום הכיפורים שטולו עבודת ציבור הוא וטומאה אותרה בקרבן ציבור כעיבורה גמורה ואין לריך לין לרצות אלמא איתר גמור הוא: רבי יהודה אומר אינו מעוברת. לפי שהטומאה איתר היא בציבור ואלא לעוכך עיבורה: לכתחילה א"כ. דק"ק קאמר אין מעברין לכתחילה ולרבי שמעון מעברין לכתחילה ואיידי דקאמר רבי יהודה אינה מעוברת אמר אינו מעוברת והוא הדין לכתחילה: ואין אחר ניסן. משקבעתו זה ניסן אין אחר יכול לעשות זה אדר ואחר ניסן: כיום שלשים של אדר. אם לא יעבור עד הנה בעיבור שנה, לא יעבורוה עוד הואיל ויהיה ראוי לקבוע ניסן אם היה אדר חסר: ואיסו. מעיקרא סבר הואיל וראוי לא אמרינן, ועיבורה, ולבסוף הודה לשמואל וביקש רחמים על עצמו: סיני דמי. דמעיקרא הדין ולבסוף חזר בו: מפנה. לאו דווקא אלא כדמפרש ואזיל שהחברים היו עמאים יותר מן הטהורים ונשים היו רובן טהורות עד שהנשים טהורות משלימות את מחנה טהורים ועודפות עליהן שבאתה מובה אנשים ונשים לאחת בטמאים ובטהורים נמצאו טהורים יתירים ופלוגתא בפרק האשה (פסחים דף לא:) דאיכא למאן דאמר נשים חובה בהאת הפסח ראשון ואיכא למאן דאמר נשים רשות וחזקיה מעיקרא סבר נשים בפסח ראשון חובה ומילטרפו הלכך הוו עמאים מיעוטא ומידחו, ולבסוף סבר נשים בפסח ראשון רשות ולא מילטרפי והוו להו עמאים רובא ואים נדחה לפסח שני ואין ליבור נידחין: אין מקדשין אם החדש. לומר "מקודש הוא" לאדר הנשי הכיון דראוי לקבוע ניסן קרינא ביה 'זה' ניסן ואין אחר ניסן אלא שתקי וכי מני ריש ירחא תרינא מקדשי ליה לניסן: ומפורש דרשינן בהלכות הפסח. וכיון דלא עיבורה קודם הפורים ושמעו דרשה של הלכות הפסח כי הדר מעברי בית דין לשתא ומודעי לעלמא לא מהימני להו לנשותי ב"ד ומזלזלי בחמץ: בחושבנא תלוי מילתא. שהקיץ והחורף לפי

כי אבלו את הפסח בלא בכתוב. שעיבר את הנשה מפני הטומאה שלא כדת: ניסן בניסן. לאחר שקידשו לנשם ניסן חזר ומלך ועשאו אדר הנשי: ר"ש בן יהודה אומר. לא עיבורה אלא הטיאן לפסח שני שלא כדין לפיכך ביקש רחמים על עצמו: דמויס בציבור. כלומר תורה אור בקושי אותרה טומאה בציבור וכל שעמה דאפשר להדרבי לעשותו בטהרה מהדרין ולכך מעברין כדי שיעשו בטהרה: אין מרלה על טומאת זבחים לעצמה לרצון: יכין שישנו על מצח. כהן גדול בשעת טומאה בין שאינו על מלחו מרלה: כהן גדול. כבולו לפני לפניס ביום הכיפורים יוכיח שאינו לובש בגדי זהב ואם אירע טומאה בקדשים מרלה הצין: אפר לו. הגח ליום הכיפורים שטולו עבודת ציבור הוא וטומאה אותרה בקרבן ציבור כעיבורה גמורה ואין לריך לין לרצות אלמא איתר גמור הוא: רבי יהודה אומר אינו מעוברת. לפי שהטומאה איתר היא בציבור ואלא לעוכך עיבורה: לכתחילה א"כ. דק"ק קאמר אין מעברין לכתחילה ולרבי שמעון מעברין לכתחילה ואיידי דקאמר רבי יהודה אינה מעוברת אמר אינו מעוברת והוא הדין לכתחילה: ואין אחר ניסן. משקבעתו זה ניסן אין אחר יכול לעשות זה אדר ואחר ניסן: כיום שלשים של אדר. אם לא יעבור עד הנה בעיבור שנה, לא יעבורוה עוד הואיל ויהיה ראוי לקבוע ניסן אם היה אדר חסר: ואיסו. מעיקרא סבר הואיל וראוי לא אמרינן, ועיבורה, ולבסוף הודה לשמואל וביקש רחמים על עצמו: סיני דמי. דמעיקרא הדין ולבסוף חזר בו: מפנה. לאו דווקא אלא כדמפרש ואזיל שהחברים היו עמאים יותר מן הטהורים ונשים היו רובן טהורות עד שהנשים טהורות משלימות את מחנה טהורים ועודפות עליהן שבאתה מובה אנשים ונשים לאחת בטמאים ובטהורים נמצאו טהורים יתירים ופלוגתא בפרק האשה (פסחים דף לא:) דאיכא למאן דאמר נשים חובה בהאת הפסח ראשון ואיכא למאן דאמר נשים רשות וחזקיה מעיקרא סבר נשים בפסח ראשון חובה ומילטרפו הלכך הוו עמאים מיעוטא ומידחו, ולבסוף סבר נשים בפסח ראשון רשות ולא מילטרפי והוו להו עמאים רובא ואים נדחה לפסח שני ואין ליבור נידחין: אין מקדשין אם החדש. לומר "מקודש הוא" לאדר הנשי הכיון דראוי לקבוע ניסן קרינא ביה 'זה' ניסן ואין אחר ניסן אלא שתקי וכי מני ריש ירחא תרינא מקדשי ליה לניסן: ומפורש דרשינן בהלכות הפסח. וכיון דלא עיבורה קודם הפורים ושמעו דרשה של הלכות הפסח כי הדר מעברי בית דין לשתא ומודעי לעלמא לא מהימני להו לנשותי ב"ד ומזלזלי בחמץ: בחושבנא תלוי מילתא. שהקיץ והחורף לפי